

Vila Jelínkova, Velké Meziříčí

Popis:

Koncem roku 1904 město prodalo vodní mlýn za 14.000,- korun Karlu Jelínkovi, majiteli továrny na zpracování kůží. Jelínek mlýn zboural a vybudoval zde obytnou vilu s vodní elektrárnou. Dnes se ve vile nachází hotel s restaurací a minipivovarem.

Podrobný popis:

Hotelnictví a pivovarnictví má ve Velkém Meziříčí staletou tradici, ale na Malé Stránce hotel ani pivovar do těchto časů nikdy nestál. Odnepaměti tu býval mlýn zvaný Buchtovský, později Malostranský a naposled Jarolímův. Zvláštností tohoto mlýna byl neobyčejně dlouhý (920m) vodní náhon, využívaný k více účelům. První zmínka o mlýně je z roku 1588. Od těch dob se na mlýně do roku 1904 vystřídalo 11 majitelů. Následně se mlýn vrátil do majetku města, které ho prodalo tehdejšímu továrníkovi Karlu Jelínkovi s podmínkou, že zde vybuduje elektrárnu a bude zásobovat město elektrickým proudem. Karel Jelínek podmínku splnil, starý mlýn zbořil a na témže místě v letech 1904-1907 vystavěl na tehdejší dobu moderní obytnou vilu a na původním mlýnském náhonu vodní elektrárnu. Byla to Francisova turbína s dynamem na stejnoměrný proud. Tato zásobovala elektřinou nejen nově postavenou vilu a Jelínkovu továrnu, ale též radnici, Obecník (jediné kulturní středisko ve městě), městskou spořitelnu a tělocvičnu Sokola. Začátky výroby elektrického proudu se datují rokem 1905. Po rekonstrukci elektrárny asi v roce 1915 začala firma Ant. Jelínek a syn zásobovat celé město Velké Meziříčí elektrickou energií – stejnosměrným proudem o napětí 220 V. V roce 1930 byla elektrárna znovu zmodernizována a do města zaveden i proud střídavý a napětí 380/220 V. Elektrárna zásobovala celé město elektřinou až do znárodnění v roce 1946. Dodávka pro město skončila v roce 1947. Budova postupem let dostala lidový název Jelínkova vila. Vila zůstala v majetku Jelínkovy koželužny až do znárodnění celé továrny roku 1948. V éře státních podniků (1948-1950 n. p. Dekva Brno, 1950-1961 n. p. ZAZ -Závody Antonína Zápotockého a od roku 1961 n. p. Svit Gottwaldov), sloužila pouze jako obytný dům.

Karel Jelínek (1864–1935), syn Antonína Jelínka st. (1839–1901) zakladatele firmy Antonín Jelínek a syn, továrna na kůže ve Velkém Meziříčí, byl nejen vynikajícím koželužským odborníkem, ale také podobně jako jeho otec se věnoval úspěšně i veřejné činnosti. Na svém pozemku zřídil pro město veřejnou plovárnu, byl předsedou výboru pro stavbu dráhy „Velké Meziříčí – Křižanov – Nové Město na Moravě“, náčelníkem 19. hasičské župy Krškova místního hasičského sboru a významným pracovníkem mnoha jiných organizací.

Region: Velkomeziříčsko a Bítešsko

Město: Velké Meziříčí

URL:

Zpřístupnění: přístupné s omezením

Bezbariérový přístup: ano

GPS: 49°21'17.454"N, 16°0'36.537"E

Mapa: <http://maps.google.com/maps?q=49.3548483,16.0101492&z=12>

Obrázky:

